

Voltant pel Parc

de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Activitats al Parc

Visita guiada al poble medieval de Mura

Medi Natural

La Torrota de l'Obac

Opinió

Entrevista a Edmond Grau

Racones del Parc

Cami ral de Barcelona a Manresa

Fauna i Flora

Visita guiada al poble medieval de Mura

Dia: 25 de novembre de 2006

Horari: 9.25 h parada bus estació RENFE (Terrassa). Punt de trobada amb guia: parada Bus Parc a Mura. Tornada a les 18.45 h.

Lloc: Mura

Adreça: Antigues Escoles, s/n, Mura

Població: Mura

Organitzador: Consorci per a la Promoció Turística de les Valls del Montcau

Telefon: 938 318 375

Mòbil: 629 822 714

A/e: vallsdelmontcau@diba.es

Accés: Pagant

Preu: 30 EUR (adults i nens de 7 a 16 anys), 27 EUR (majors de 65 anys), 12,5 EUR (menors de 7 anys). Serveis inclosos: desplaçament fins al Parc amb Bus Parc, excursió guiada, entrades als museus/exposicions i dinar a Cal Carter de Mura.

Tipus de públic: General

Descripció de l'activitat: A només 50 km de Barcelona, l'emblemàtic poble de Mura, amb cases de pedra i carreers empedrats, ens permetrà viatjar en el temps fins a l'edat mitjana i endinsar-nos en el món rural de Catalunya, gaudir del paisatge del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, i tastar els plats més típics de Mura al conegut restaurant de Cal Carter. Visites: mirador de Mura, Centre d'Interpretació del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, església romànica de Sant Martí, riera de Nespres, ermita de Sant Antoni, fonts del Rector i de l'Escolà i gorg del Padre. Caminada en total d'1,5 km aproximadament.

Requisits de l'activitat: Per obtenir més informació cal trucar de 9 h a 14 h o de 16 h a 19 h, de dilluns a divendres.

Torrota de l'Obac

Es diu que sovint els arbres no deixen veure el bosc. En el Parc, un sol arbre no deixa veure un monument.

És el cas de la Torrota de l'Obac, que abans, circulant per la carretera de Rellinars, des del final de la serra Llarga fins a prop de l'Obac, es veia, destacada, sobre el cingle.

Actualment, la crecudada en els darrers anys d'un pi que té al davant, ens priva de veure-la. I en sentit invers, vol dir que

també l'arbre tapa bona part del camp visual que la Torrota, com a torre de guaita, hauria de tenir desembarassat.

Abans, creia que era una utopia demanar de tallar un arbre al Parc, però actualment bé es podria afegir aquest pi a la llista dels nombrosos arbres que es talaran en la construcció de la pista de Mata-rodona, i així tornar la Torrota a la normalitat visual.

Text enviat a aquesta redacció per Mates Masip Barriquer.

Novetats bibliogràfiques al CDEA

Des de la Terra. Poesia als parcs, 2005. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2006. Llibre que recull els poemes llegits en el cicle poètic "Poesia als parcs", inclòs dins del programa cultural Viu el Parc de l'any 2005. S'hi recullen les lectures fetes al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, al Parc del Montseny, al Parc del Castell de Montseny, al Parc del Montnegre i el Corredor, a l'Alguer, al Parc del Foix i al Parc del Garraf.

Monitorització de l'àrea incendiada al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac a l'agost de 2003. Informe executiu 2005.

Lobo, Agustín; Ara, Francesc. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2005. Informe que recull els resultats de la monitorització duta a terme en l'àrea cremada del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac l'any 2003, on s'analitza entre altres punts la supervivència d'arbres i la seva regeneració.

Crèdits

Redacció: Centre de Documentació i Educació Ambiental (CDEA) · **Col·labora:** Diputació de Barcelona Àrea d'espais naturals · **Edita:** Servei de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa · **Disseny i maquetació:** Nexa Disseny Gràfic · **Fotografies:** arxiu CDEA · **Impressió:** Impremta Dit i Fet · **Han col·laborat en la redacció d'aquest número:** Ramon Arribas (Regidor de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa) · Salvador Pérez (Cap responsable del CDEA) · Anna M. López (Tècnica del CDEA) · Susanna Carmona (Periodista) · Edmond Grau · Personal del parc · Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa.

Ajuntament de Terrassa

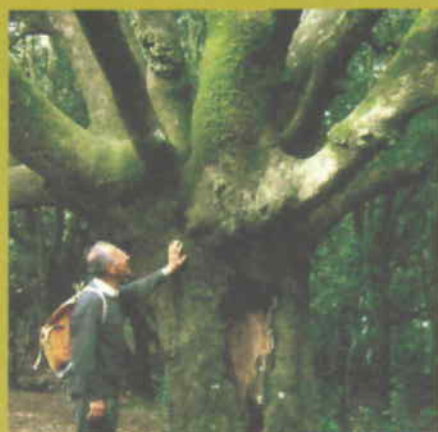
Medi Ambient i Sostenibilitat

Xarxa de Parcs Naturals
Diputació de Barcelona

 Impres sobre paper reciclat

Què ens destacaria del Parc Natural?

Jo tot ho trobo singular, m'agrada molt tota la muntanya. Aquesta mateixa setmana he anat tres vegades a les balms de l'Esplugu per veure un roure centenari que ha caigut. El Parc té possibilitats d'itineraris molt diferents, que els pots fer tothom i d'una durada màxima de dues hores i mitja. Aquesta és una de les seves singularitats. Agafes un camí ral, ben ample, i pots anar tot passejant amb colla a prendre el sol fins als Òbits. No és una zona difícil ni per a especialistes; és un paratge quotidià per la seva proximitat, on pots anar a fer un volt i passar una bona estona.

Com va sorgir la idea de fer aquesta guia?

Per donar a conèixer tot això tan bonic, o que jo i la colla amb què anàvem, vèiem tan bonic. La meua manera de fer és que tothom pugui compartir aquesta alegria. Trobava a faltar una guia, ja que aleshores no n'existia cap, i per això aquesta ha tingut tant d'èxit. Quinze anys enrere no hi havia les coses de lleure que hi ha ara. Anaves a la muntanya, et trobaves amb gent coneguda i parlaves dels llocs on es podia anar o que coneixíem entre tots.

I d'aquest intercanvi li ve la coneixença de Sant Llorenç?

La coneixença també és perquè la família de la meua dona tenia una casa a Mura, un lloc magnífic on pots fer moltes excursions. Voltar per la muntanya, el Montcau, la Mola i tot el llevant de la Mola, que és la zona més preciosa i més salvatge encara d'aquí, de Sant Llorenç. El problema és que té poques entrades, només hi pots anar per Castellar i pel camí de l'ermita de les Arenes. Preteníem fer un llibre amb en Vancells d'aquest sector del llevant, però és una zona agresta perquè tot queda molt penjat i no ens atrevim gaire a fer-ho. El sector de la Mola és el més difós i amb accessos més fàcils.

Entrevista a Edmond Grau

Autor de diversos llibres sobre el Parc Natural

"En els meus itineraris sempre hi ha un camí d'anada i un de diferent per tornar al punt d'origen: són un circuit"

Edmond Grau (Terrassa, 1931) és un apassionat de l'entorn que inclou el territori del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Comptable de professió i actualment jubilat, ha estat un dels grans divulgadors d'aquest paratge. L'any 1999 la Diputació de Barcelona va publicar-li *Camins i fonts de Sant Llorenç del Munt i l'Obac*, una guia pràctica per conèixer alguns dels itineraris que hi ha a la zona. L'èxit del llibre l'ha portat a una tercera edició corregida i ampliada el maig de 2005, de la qual Edmond està molt satisfet. A banda d'aquest recull, és autor amb Frederic Vancells de dos títols més, editats pel Cau Ple de Lletres: *70 fonts de Sant Llorenç del Munt i l'Obac* (octubre de 1997) i *22 camins de Sant Llorenç del Munt i l'Obac* (desembre de 2000).

Quin ha estat el mètode per fer la guia?

Tenia un recorregut més o menys fet sobre el mapa i llibres que mostraven alguns itineraris. Anàvem prenent notes sobre la marxa i descobrint nous indrets a mesura que avançàvem i preguntàvem a d'altres caminadors o habitants de la zona que ens parlaven dels llocs. Anàvem descobrint la muntanya de mica en mica. Llavors, passar-ho tot a màquina; llegir-ho i canviar-ho tot una altra vegada; tornar a fer el camí i refer les notes, i modificar l'itinerari... Amb aquest primer llibre potser m'hi vaig estar quatre o cinc anys. Però per a mi el temps no era el més important. Era una manera de passar l'estona. Sóc perfeccionista, vaig estudiar a cal Sr. Artigas.

Què en destacaria, d'aquest treball?

En els meus itineraris sempre hi ha un camí d'anada i un de diferent per tornar al punt d'origen. Això és per a mi una norma: els itineraris són un circuit. Potser per això també ha interessat la guia, perquè és una atracció. Per anar al Montcau, per exemple, farem una volta d'una hora per arribar-hi i tornarem pel darrere, amb una altra vista del paisatge. Jo crec que aquests llibres tenen aquest avantatge.

Queden camins per descobrir al Parc?

No, són tots coneguts. Ja fa molts anys que hi anem; el meu pare ja hi anava... Al bosc trobes gent amb prop de 80 anys que ha crescut en aquestes encontrades. La gent de la meua edat va allà on coneix, perquè encara s'hi veu amb cor i sap que no trobarà impediments al camí. En un itinerari vas fent i sovint intentes anar un punt més enllà, però sempre amb coneixement.

Què en pensa de l'estat de conservació dels camins?

No es mantenen perquè potser consideren que no hi va gent. La gent que surt a fer un volt va a un lloc que sigui fàcil arribar-hi. Parlo d'una majoria de gent que no coneix gaire la muntanya. Nosaltres i els excursionistes, encara que no estigui senyalitzat, ja sabem on és i com s'hi passa. Al Parc s'hi

assenyalen quatre o cinc coses, el Montcau, els Òbits, l'Alzina del Salari... Tot això està ben cuidat i s'hi pot anar sense tenir por de res. La guia, amb vint-i-quatre itineraris, selecciona una zona i molts camins són amples i sense problemes. Ben aviat ho tens tot recorregut, sense allunyar-te gaire ni anar a llocs amb dificultats. Mostra una zona que és molt bonica, però sense cap aventura. El camí és ample i està mantingut. La resta del Parc és més difícil, no està senyalitzat ni hi estan mantinguts els camins, però és que la gent tampoc no hi aniria, perquè per arribar a un punt concret has de caminar més de dues hores i has de ser un gran coneixedor de la zona.

Aquesta és potser una estratègia per aconseguir l'equilibri entre la protecció de l'entorn i l'ús dels camins?

Sí, jo crec que sí. I també cal pensar que, si es perd algú, està molt a prop del cotxe (*entre rialles*) i als guardes del Parc no els és difícil de localitzar. Aquest són camins que s'han fet molt amb el pas, fins i tot els nostres pares ja els feien. Cadascú va a la zona que coneix, per exemple, els de Castellar ja no venen aquí: es queden al sector on tenen facilitat per accedir-hi.

L'etern dilema entre protegir i difondre...

Hi ha persones que no estan preparades per respectar les coses. Els veterans i els que estimem la muntanya sí, perquè jo sí trobo papers encara els recullo i els poso dins la motxilla. Però som molt pocs... No hi ha cultura del respecte, començant pels joves que surten de l'escola. El jovent té altres plaers, més oportunitats per fer coses, i penso que no els interessa massa la muntanya. L'educació familiar és molt important i no tothom pot ensenyar perquè no pot entretenir-s'hi... A la canalla cal ensenyar-la a respectar les coses. Avui en dia hi ha problemes amb això, els mestres perden autoritat i el jovent no s'educa en el respecte. Cada època és un món, però de món només n'hi ha un.

El camí ral de Barcelona a Manresa

S'anomenaven camins rals les rutes concedides i afavorides pels reis. Els masos i les viles per on passaven gaudien de certs privilegis i es beneficiaven de més bones comunicacions i, per tant, del comerç que això comportava.

Pel Parc natural passaven diversos camins importants. El de més renom era el camí Ral de Barcelona a Manresa, que unia el cor de Catalunya amb Barcelona i el mar, i creuava la serra de l'Obac. Aquest camí, que sembla que fou construït per presos condemnats a treballs forçats, aglutinava bona part del comerç i els transports entre els pobles que trobaven al llarg del seu recorregut.

Al llarg del trajecte es van haver de construir hostals on els viatgers i els animals poguessin reposar i recuperar forces. En aquests hostals, com sol succeir on hi ha molt trànsit de forasters, s'hi va trobar gent de tota mena: comerciants, militars, aventurers, traginers, pinxos, cambreres alegres, bandolers... No hi faltaven la gresca, la disbauxa, els negocis, els enganys, les estafes i els robatoris.

El tram senyalitzat, des de la Barata fins al pont de Vilomara, és el més ben conservat. La resta del camí s'ha perdut o l'han cobert les carreteres asfaltades.

Aquest tram era un dels més perillosos de la ruta Barcelona-Manresa. Al seu pas pel massís de l'Obac, recorria indrets despoblats i solitaris amenaçats per bandolers i lladregots molt actius, especialment durant els segles XVI i XVII. A aquests perills, calia afegir-hi la dificultat del traçat, amb llargues costes i forts pendissos que voregen cingles i penya-segats. Els accidents per esllavissades i relliscades dels animals devien ser freqüents.

La construcció, al segle XVIII, d'un nou camí, que unia Manresa amb la carretera Barcelona-Madrid per can Maçana, i la inauguració del ferrocarril entre Terrassa i Manresa l'any 1850 van significar la fi del camí Ral, que es convertí gradualment en un camí ramader.

Fauna

Escurçó (*Vipera latastei*)

L'escurçó es caracteritza per tenir els ulls de pupil·la vertical. Té el cap clarament diferenciat del cos, amb el morro notablement aixecat.

Les seves dents són tubulars i tenen els ullals buits, que giren de manera que es queden enganxats al cel del paladar quan la boca està tancada.

Aquest mecanisme permet tenir uns ullals més llargs, que injecten el verí més profundament.

La llargada mitjana de l'escurçó va dels 50 als 60 cm, i com a màxim pot arribar als 75 cm.

Les seves tonalitats de fons poden ser molt variades, amb un dibuix en forma de banda ondulada o fent una ziga-zaga.

És una serp terrestre i quasi sempre té una activitat diürna. Comptades vegades puja als arbustos.

És carnívor i s'alimenta principalment de petits mamífers (rosegadors sobretot) i més rarament de rèptils i aus. És ovovivípar i s'aparella a la primavera. Cada vegada, la femella pot tenir prop de mitja dotzena d'espècimens.

Normalment viu en ambients molt diferents: en pedregars assolellats i cobertes d'arbustos, en clarianes del bosc, en zones de muntanya...

La seva mossegada és perillosa, i té més o menys gravetat segons les característiques de la persona afectada (edat, estat de salut, sensibilitat especial...), el lloc on es produeixi la mossegada, la mida de l'animal, la concentració del verí...

Flora

Marcòlic (*Lilium martagon*)

Planta perenne i bulbosa que té una tija recta que pot arribar a fer entre quaranta i cent cm d'alçada.

Aquest lliri boscà té les fulles gairebé ovals i disposades en verticils distants entre si. Aquestes fulles són molt abundants, sobretot en la part central.

Les flors, distribuïdes en una llarga inflorescència, són d'un color rosa encarnat amb taques purpúries i els tèpals lliures curiosament recorbats. Les podem trobar en un nombre entre tres i vint flors. Les flors no fan una olor gaire agradable. La floració es produeix sobretot en els mesos de juny i juliol.

Normalment viu en zones de boscos ombrívols i més o menys humits.

Si estàs interessat en rebre aquest butlletí posa't en contacte amb el CDEA, c. Cisterna, 39 baixos 2º · 08221 Terrassa · tel. 93 780 89 00 · cdea@terrassa.org

Ajuntament de Terrassa

Medi Ambient i Sostenibilitat

www.mediambient.terrassa.org